

ई-कचऱ्याचा पुनर्वापर शक्य

किलोस्कर महोत्सवात मनोज मेहता यांची माहिती

म. टा. प्रतिनिधी, कोल्हापूर

'सध्या इंटरनेटच्या युगात आणि पेपरलेस कार्यपद्धतीमुळे आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर लक्षणीय प्रमाणात वाढला आहे. यामधूनच मोठ्या प्रमाणात निर्माण होणार ई कचरा ही नव्या युगातील समस्या बनत आहे. पण जर या ई कचऱ्याची विल्हेवाट योग्य प्रकारे लावली तर पुनर्वापर प्रक्रिया शक्य आहे,' अशी माहिती पर्यावरण अभ्यासक मनोज मेहता यांनी दिली.

पाचव्या किलोस्कर वसुंधरा आंतरराष्ट्रीय महोत्सवातंगत शाहू स्मारक भवन येथे दुपारी आयोजित केलेल्या कार्यक्रमात 'ई कचरा व्यवस्थापन' या विषयावर मेहता यांनी या समस्येबाबत समाजाचे जागृत होण्याची अपेक्षा व्यक्त केली. यावेळी बोलताना मेहता म्हणाले, 'ज्या कचऱ्याचे विघटन होत नाही आणि ज्यामुळे पर्यावरणाला हानी पोहोचते असा कचरा आज वाढत आहे. अशा कचऱ्यापासून टाकाऊतून टिकाऊ वस्तु बनवता

येतात. पण खराब झालेल्या अॅक्सेसरिजचा पुनर्वापर करण्याची प्रक्रिया अधिकाधिक कार्यान्वित होण्याची गरज आहे. दुय्यम दर्जाचे प्लास्टिक किंवा फायबर चापरून अनेक वस्तूंची निर्मिती करणारी इंडस्ट्री कार्यरत आहे. त्यासाठी लागणारा कच्चा माल ई कचऱ्यापासून उपलब्ध होऊ शकतो. मात्र याबाबत घराघरात, कार्यालयांमध्ये जाणीवजागृती होण्याचीही तितकीच आवश्यकता आहे.

दरम्यान, पर्यावरणाच्या पर्यायाने वसुंधरेच्या रक्षणासाठी निसर्गातील तत्वांचा वापर कसा करावा याबाबत संदेश देण्यासाठी सांस्कृतिक कार्यक्रमांचा आविष्कार सादर करण्यात आला. यामध्ये गाणी आणि नृत्यातून पर्यावरण संवर्धनाची महती सांगण्यात आली. राहुल पवार आणि प्रमोद तिबिले यांच्या संकल्पनेतून रंगलेल्या या कार्यक्रमात मनोरंजनाच्या माध्यमातून प्रबोधनाचा जागर करण्यात आला. सतीश तांदळे यांनी या कार्यक्रमाची निर्मिती करण्यात आली होती.

नैसर्गिक रंग बनविण्याचे प्रात्यक्षिक

देवघरात पूजेच्या निमित्ताने दररोज निर्माल्य निर्माण होत असते, या निर्माल्याच्या सहायाने नैसर्गिक रंग कसे बनवायचे याचे प्रात्यक्षिक निसर्गमित्र संस्थेच्यावतीने फेस्टिव्हलमध्ये दाखविण्यात आली. शनिवारी सायंकाळी शाहू स्मारक भवन येथे ही प्रात्यक्षिके दाखवण्यात आली. 'कृती छोटी विचार मोठा' या थीमवर यंदाचा फिल्म फेस्टिव्हल आयोजित करण्यात आला आहे, त्याअनुषंगाने या प्रात्यक्षिकांचे आयोजन करण्यात आले होते. निसर्गमित्र संस्थेचे पदाधिकारी अनील चौगुले आणि राणीता चौगुले यांनी ही प्रात्यक्षिके दाखवली. झेंडूच्या फुलांपासून पिवळा, बेल आणि कडुलिंबापासून हिरवा, गुलाबाच्या पाळ्यांपासून गुलाबी, जास्वंदापासून लाल रंग बनवता येतात. 'गुलाब, पुदिना, जास्वंद यांच्यापासून बनवलेले रंग खाद्यपदार्थांमध्येही वापरता येतात. फुलांच्या पाकळ्या आणि पाने सुकवून त्यांची पावडर बनवायची आणि ती नंतर वापरायची अशा सोप्या पद्धतीने रंग बनवता येतात,' असे चौगुले यांनी सांगितले.

द. महाश. :- २१/१/२०१४